

Til medlemmene i Universitetets utdanningsutvalg

Forslag til dagsorden møte i Utdanningsutvalget – Møte 5 2020

Tidspunkt: 3. september kl. 09:00-12:00

Møtested: Kollegierommet kombinert digitalt møte v/Zoom

Forslag til dagsorden:

I Godkjenning av innkalling og dagsorden

II Godkjenning av protokoll fra møtet 26. mars, 5. mai og protokoll fra UU-seminar 3.juni.

III Diverse tilbakemeldinger fra utvalgsleder

Estimert tidsbruk: 15

- Sak 30/20 Ugleprisen, godkjenning per epost

<i>Estimert Tidsbruk</i>		
	Sak 31/20 Vedtak	Utdanningsfaglig kompetanse – veiledere og mal for utdanningsfaglig mappe Saksdokument fra Studieavdelingen og forslag fra arbeidsgruppe
30	Sak 32/20 Drøfting	Organisering av EVU: Handlingsplan for etter- og videreutdanning (Roald Valle)
15		Pause
30	Sak 33/20 Drøfting	Ex-phil (Steinar Bøyum, Iren Igesund) Saksnotat fra Studieavdelingen
15	Sak 34/20 Orientering	Studentrekruttering (Jørgen Thune Johnsen) Saksnotat fra Kommunikasjonsavdelingen
15	Sak 35/20 Orientering	Semesterstart inkl. fadderuke (John Abel, Iren Igesund om fadderkurs)
15	Sak 36/20 Orientering	Studentmobilitet (Nina Gry Stein, Elin Berge Flo) Saksnotat fra Internasjonalt senter

Kommende saker

- Ex-fac (Per Gunnar Hillesøy)

Årshjulsaker i Utdanningsutvalget i 2020:

Februar: Studiebarometeret
Mars: Studiekvalitetskomite
Mai: Melding om internasjonalisering
Mai: Orientering om planer for opptaket
Juni: UU-seminar
September: Opptak og studentrekrutteringsmelding
September: Studiestart og fadderuken
September: Ex.phil. og ex.fac.
Oktober: Melding om opptaket
Oktober: Årsmelding fra Læringsmiljøutvalget
November: Studieportefølje
November: Opptaksrammer
November: Studiekvalitetsmeldingen
Desember: Oppfølging av Stortingsmelding nr. 16
Desember: Internt studiekvalitetsseminar

Page Break

Saker i Utdanningsutvalget 2020:

23. Januar	Digitalt system for støtte til arbeid med studiekvalitet
	Revidering av retningslinjene for insentivordningen
	Systembeskrivelse for UiBs kvalitetsarbeid i utdanningene (Styresak 20.02.20)
	Policy for studielitteratur
	Universitetsdirektørens resultatmål Tildelingsbrevet
	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse Internasjonalisering Bachelorprogram på engelsk
	Dikus strategi- høring
27. Februar	Studiebarometeret 2019
	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse Innovasjon og entreprenørskap Handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap
	Diku utlysninger 2020
	Status for Arbeidslivsportalen og «vitenskapstorg/idébank» Innspill til utlysning fra Diku
	Uped- redesign av program i universitetspedagogikk
	UU-seminar i Brussel
26. Mars	Oppretting av studiekvalitetskomite
	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse Arqus- oppfølging
	Profil., omdømme og studentrekruttering
	Endring av grads- og studieforskriften: Vurderings- og undervisningsform i emneplaner
	Retningslinjer for konflikter, mobbing og trakassering som berører studenter (Styresak 23.04.20)
	Oppfølging av Kina-handlingsplanen (Styresak 23.04.20)

	Årsrapport fra Studentombudet
	Forsinket sensur for høsten 2019 (Styresak 28.05.20)
5. Mai	Kina handlingsplan - oppfølging
	Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse
	Veiledning om vurdering av utdanningsfaglig kompetanse
	Melding om internasjonalisering
	Planer for opptaket
	Veiledning om vurdering av utdanningsfaglig kompetanse
3. Juni	UU-seminar
3. September	Veiledning om vurdering av utdanningsfaglig kompetanse inkl. mal for utdanningsfaglig mappe
	Organisering av EVU: Handlingsplan for etter- og videreutdanning
	Ex-phil
	Studentrekruttering
	Semesterstart inkl. fadderuke
	Utvexling/innveksling høsten 2020
30. September	Årsmelding fra Læringsmiljøutvalget
	Handlingsplan for styrking av læringsmiljøet – status v/Per Gunnar
	Melding om opptaket v/Ida
	Ex fac?(Per Gunnar, Eirik følger opp)
	Lektorsenteret? v/Anniken (Aud Irene)
	Arbeidsrelevans? v/Mette
	Gjennomføringsprosjektet v/Svein Jarle
	Presentasjon av Studentparlamentets program v/studentrep Martine Jordana Baarholm, Thea Line Myhr, Jógvan Helge Gardar
22. Oktober	Studieportefølje (også MA bærekraft og PPE)
	Opptaksrammer
	Studiekvalitetsmelding
	Møteplan for 2021
	Forsinket sensur
	Kandidatundersøkelse v/Svein Jarle
	Mentorordning
	Gullstandard
3. Desember	Oppfølging av stortingsmelding nr. 16
	Handlingsplan for studiekvalitet – status og videre oppfølging
	Nye vurderingsformer: Styrt av LUB
	Variasjon
	Gjennomføring
	Bredde i studieprogram
	Student innovasjon
11. Desember	Internt studiekvalitetsseminar (Maks 70 personer per 3.aug.)

UNIVERSITETET I BERGEN

Universitetets Utdanningsutvalg

UNIVERSITETET I BERGEN
UNIVERSITETETS
UTDANNINGSUTVALG

Ephorte: 2019/2451

Sak 31/20

**Utdanningsfaglig kompetanse – veiledere og
mal for utdanningsfaglig mappe**

Vedtakssak

Saksdokument fra Studieavdelingen og forslag fra arbeidsgruppe

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieavdelingen

Møte: 3. september 2020

Bakgrunn

I møte 5. mai, gav Utdanningsutvalget sin tilslutning til hovedtrekkene i førsteutkast fra arbeidsgruppen som våren 2020 har utformet veiledere og maldokumenter for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse og opprykk. Arbeidsgruppen har arbeidet videre i tråd med Utdanningsutvalgets vurderinger, og levert fire dokumenter, som er vedlagt:

1. Veileder om vurdering av utdanningsfaglig kompetanse – førsteamanuensis
2. Veileder om vurdering av utdanningsfaglig kompetanse – professor
3. Mal for utdanningsfaglig mappe
4. Sjekkliste for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse

Oppnevnte medlemmer i arbeidsgruppen er Marie Van der Kloet (førsteamanuensis i universitetspedagogikk), Henriette Linge (førsteamanuensis i geovitenskap og fremragende underviser) og Svein Kåre Sture (universitetslektor i UiB læringslab). Aktive støttespillere er Monika Kvernenes (førsteamanuensis i medisinsk og helsefaglig pedagogikk ved Det medisinske fakultet og styremedlem i Norsk nettverk for universitets- og høgskolepedagogikk) og Even Sørland (jurist og rådgiver, HR-avdelingen). Sekretær: Kari Bjørgo Johnsen (seniorrådgiver, Studieavdelingen).

Komplekse hensyn

Å veilede søkere, sakkynndige og andre målgrupper om utdanningsfaglig kompetanse innebærer avveininger mellom en rekke ulike hensyn og referanser. For det første bør veiledere og maler være så presise som mulig, samtidig som de åpner for utfyllende retningslinjer og fortolkninger på fakultetsnivå. For det andre skal de være i samsvar med nasjonal forskrift og institusjonelt regelverk. For det tredje bør de være informert av UHR sine anbefalinger, som for tiden er under revisjon. For det fjerde skal de inngå i ansettelses- og opprykkprosesser som også omfatter vitenskapelige og kunstneriske kvalifikasjoner. Sist, men ikke minst: Ettersom utdanningsfaglig kompetanse også blir vurdert ved merittering av fremragende undervisere, bør veiledere og maler være tilstrekkelig avgrenset fra fakultetenes meritteringsordninger, slik at de ulike kriteriesettene og kompetansenivåer fremstår så klare som mulig.

Arbeidsgruppen har gjort sitt beste for å vekte ulike hensyn mot hverandre, inkludert hensynet til søkere som ikke oppfyller kravet om universitets- og høgskolepedagogisk utdanning på minimum 200 timer. Slike søkere kan, med hjemmel i forskriften, be om å få annen relevant utdanning og erfaring vurdert som tilsvarende kravet om universitets- og høgskolepedagogisk utdanning. For formålet foreslår arbeidsgruppen at bedømmelseskomiteén skal innhente en særskilt vurdering fra et universitetspedagogisk fagmiljø, og at fakultetene fastsetter prosedyrer for innhenting av slike vurderinger ved ansettelse og opprykk i egne fagmiljø.

Forslaget til mal for utdanningsfaglig mappe omfatter:

- *Utdanning og relevant erfaring*
- *Utviklingsarbeid, samarbeid og utdanningsledelse*
– påkrevd å dokumentere for søkere til professorstillinger, kan dokumenteres av alle søkere
- *Refleksjonsnotat*
- *Dokumentasjon*

For mange søkere vil kravet om utdanningsfaglig mappe være nytt, for andre ikke. Med tanke på søkerens ulike erfaringsgrunnlag, og at UiB er et breddeuniversitet, er malen innrettet med veiledende eksempler og frittekstspørsmål, snarere enn uttømmende kravspesifikasjoner.

Vurdering

En forutsetning for at veiledere og maler blir tatt i bruk, er at HR-avdelingen innarbeider dem i sine prosedyrer for ansettelse i og opprykk til stillinger som førsteamanuensis og professor. Konseptet arbeidsgruppen foreslår, forutsetter også at fakultetene har utfyllende retningslinjer og prosedyrer for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse.

Ett avgjørende punkt er hvorvidt de sakkyndige, som også skal vurdere vitenskapelige og kunstneriske kvalifikasjoner, eksplisitt foretar en samlet kvalitativ vurdering av søkerens utdanningsfaglige kompetanse, slik UiBs regelverk forutsetter. For å bidra til at det faktisk skjer, har arbeidsgruppen foreslått en sjekklister for slik vurdering, også for å oppfordre til transparens i bedømmelsesarbeidet.

I forskningsrapporten «Enkelt og greit?» (2020), om hvordan undervisningskompetanse blir vurdert ved to norske universiteter, er konklusjonen at de sakkyndige vurderingene fremstår mer som kortfattede omtaler enn som ekspertvurderinger, og at omtalene til dels er overflatiske, tvetydige og inkonsekvente. I lys av den, bør UiB tidfeste en evaluering av hvordan reglene som gjelder fra 1. september 2019 blir praktisert, og hvilke konsekvenser de har for ansettelser og opprykk.

Problemstillinger til drøfting

I Utdanningsutvalgets møte 5. mai, var flere opptatt av forholdet mellom institusjonelle veiledere og maler, på den ene siden, og fakultetenes behov for utfyllende retningslinjer, på den andre. I sine forslag har arbeidsgruppen etter beste evne forsøkt å integrere institusjonelle og fakultetsvise behov.

Før utvalget ber HR-avdelingen om å innarbeide veiledere og maler, er det viktig at utvalget drøfter hvorvidt arbeidsgruppens forslag er tilstrekkelig presise, og samtidig generelle nok til å kunne dekke fakultetenes ulike behov.

Forskningsutvalget har drøfting av arbeidsgruppens forslag på dagsorden for sitt møte 28. august. Innspill fra Forskningsutvalget vil bli ettersendt, slik at de kan bli drøftet 3. september.

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget ber HR-avdelingen innarbeide foreslåtte veiledere og maldokumenter for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse, i tråd med innspill fra utvalget i møte 3. september.

Ephorte: 2020/8998

Sak nr 32/20 Organisering av arbeidet med livslang læring ved UiB Videre

Notat fra UiB Videre

Drøftingssak

Notat

Til: Utdanningsutvalget

Fra: UiB Videre/Studieavdelingen

Møte: 3. september 2020 Ephorte: 2020/8998

Bakgrunn

Meld. St. 14 (2019-2020) har som mål at ingen skal gå ut på dato som følge av manglende kompetanse. Meldingen inneholder flere tiltak rettet mot å tette gapet mellom hva arbeidslivet trenger av kompetanse og den kompetansen arbeidstakerne faktisk har.

Hovedtiltakene i meldingen er formulert slik:

- Stimulere enkeltpersoner og virksomheter til å investere i kompetanse
- Åpne utdanningssystemet for livslang læring
- Bedre kopling mellom tilbud om og etterspørsel etter kompetanseutvikling.

I tillegg til Meld St 14 (2019-2020) har det vært gjennomført flere og grundige prosesser om etter- og videreutdanning ved UiB. Hovedtrekkene i disse prosessene har vært å legge til rette for en helhetlig tenkning der livslang læring blir en integrert del av virksomheten i fagmiljøene. For å klare dette må incentiver og virkemidler stimulere til slik aktivitet. I lys av dette er det avgjørende at UiB Videre får realisert et utvidet mandat, at vi får etablert en felles forståelse og satsing i fagmiljøene og reelle muligheter for det enkelte fagmiljø til å bidra til økt aktivitet.

UiB sin handlingsplan for etter- og videreutdanning har pr i dag følgende innsatsområder:

- Innsatsområde 1: EVU og arbeidslivet
- Innsatsområde 2: EVU og skolen
- Innsatsområde 3: EVU og UiBs satsingsområder og kunnskapsklynger
- Innsatsområde 4: EVU og digitalisering

Alle innsatsområdene krever et helhetlig blikk på livslang læring og for å være målgruppeorientert må arbeidet med kompetanseheving være todelt:

- 1) Sikre kunnskapsgrunnlaget om de ulike målgruppene og vite med sikkerhet hvilken kompetanse det er behov for
- 2) Grundig og strukturert dialog med fagmiljøene, og hvordan det enkelte fagmiljø kan bidra til å dekke arbeids- og næringslivets behov for kompetanseheving. Dette krever pro-aktive arbeidsformer fra både UiB Videre og det enkelte fagmiljø.

I styresak 87/19 *Handlingsplan for etter- og videreutdanning 2018-2022* er UiBs etter- og videreutdanningssatsing godt beskrevet. Dette notatet er en forlengelse av denne handlingsplanen og beskriver status for UiB Videre. Notatet foreslår også at eksisterende handlingsplan blir erstattet av *Handlingsplan for livslang læring 2021-2025* (utkast vedlagt).

I kjølvannet av Covid19 har UiB gjennomgått en hurtig og omfattende digitaliseringsprosess. UiB Videre vil bygge på suksessfaktorene i denne transformasjonen i arbeidet med livslang læring.

De siste års utvikling av EVU satsingen ved UiB viser en økning i omsetning. Den overordnede ambisjonen er fortsatt vekst med en tydelig lønnsomhetsmargin, særlig gjennom egenbetalingsstudier.

UiB Videre – mandat og rolle

UiB Videre er i dag organisert som en enhet ved Studieavdelingen og har primært ansvar for å *støtte fakultetene og fagmiljøene*. I en slik modell må alle nivåene i organisasjonen ha et aktivt forhold til ambisjonene om økt aktivitet. I dag foregår dette arbeidet ulikt mellom fagmiljøene, og handlingsrommet og fokuset for slik aktivitet er varierende. Styringsgruppen anbefalte i 2019 at UiB Videre fortsatt skal være organisert under Studieavdelingen med utvidet mandat. For å realisere styringsgruppens anbefalinger om hvordan UiB Videre skal kunne bidra til å sikre kvalitet, volum og relevans av UiBs tilbud, foreslås det nedenfor en overordnet arbeidsmodell mellom UiB Videre, fagmiljøer og eksterne samarbeidsparter.

For å drive oppsøkende og utadrettet virksomhet mot aktører i arbeidsliv og mulige markeder, kreves det dedikerte ressurser i form av rådgivere, læringsdesignere, produksjonsteknisk kompetanse og markedsføringsressurser slik at det kan bygges *kompetanseporteføljer*. Det krever også at det enkelte fagmiljø forplikter seg til å organisere virksomheten som en naturlig del i fagmiljøets ordinære drift.

UiB Videre skal framover arbeide med oppsøkende virksomhet, både internt og eksternt og berede grunnen for å utvikle behovsrettede tilbud, både ved det enkelte fagmiljø samt tverrfaglige samarbeid i lys av uttalt kompetansebehov.

Status for bemanning og framtidig arbeidsmodell

UiB Videre har i mai/juni 2020 ansatt to rådgivere og en læringsdesigner og teller pr oktober 2020 7 medarbeidere inkludert underdirektør.

UiB Videre vil ha behov for flere støttefunksjoner som i utgangspunktet ikke er naturlig å legge inn i avdelingen. Eksempler på dette er studieadministrasjon og delvis juridisk/økonomisk kompetanse. Arbeidet med prosedyrer for arbeidet i UiB Videre er godt i gang, eksempelvis opptaksrutiner, og målsettingen er å ferdigstille komplette rutiner for alle funksjoner i enheten før jul. UiB Videre leverer også ressurser inn mot UiB Læringslab, primært produksjonsteknisk kompetanse. Denne ressursbruken kartlegges høst 2020 slik at både UiB Videre og UiB Læringslab har en forutsigbarhet og planmessig ressursbruk i begge enheter.

Underdirektør har det strategiske og personalmessige ansvaret for avdelingen, utstrakt dialog med fagmiljøene internt og aktuelle målgrupper eksternt. Underdirektør vil være direkte involvert i en rekke av tilbudene, særlig i utviklingsfasen, og bidra til at virksomheten ved UiB Videre også knyttes nærmere forskning. Underdirektør UiB Videre bør ha jevnlig møter med rektorat, og vil også være en pådriver i politiske prosesser som sektoren har interesse av. I dette arbeidet er det viktig med god dialog med arbeidstaker-, arbeidsgiverorganisasjoner og øvrige interesseorganisasjoner. Tett og god dialog med KS og regionale aktører som Vestland fylke er en forutsetning.

Rådgiverne i UiB Videre har ulik profil og kompetanse.

Noen av rådgiverne har strategisk og operativt ansvar for porteføljer. Disse skal utvikle egne porteføljer, med budsjett og økonomiansvar. I første rekke handler det om å avdekke faktiske kompetansebehov i arbeids- og næringsliv, primært på Vestlandet. I neste omgang vil disse rådgiverne jobbe aktivt både med eksterne samarbeidspartnere og fagmiljøer som kan dekke de enkelte behov. Det er flere måter å porteføljestyre aktivitet på, og modellen for dette vil UiB Videre beskrive ytterligere når alle medarbeidere er på plass i oktober 2020. Disse rådgiverne skal også være tungt inne i anbuds- og søknadsprosesser. På den kommersielle siden vil rådgiverne ha en sentral funksjon i å kartlegge og analysere konkurrenter og mulige samarbeidspartnere. Arbeidet vil ta utgangspunkt i at *læringsdesign* skal prege hele prosessen i tillegg til å benytte *design thinking* som overordnet arbeidsmetodikk.

Rådgiverstillingen på markedsføring skal jobbe aktivt med profilering og markedsføring av UiB Videre sine tilbud. Markedsføringsressursene skal understøtte aktivitetene også administrativt. Stillingene skal ha ustrakt samarbeid med KA men også med eksterne aktører. Pr i dag er markedsføringsressursen i for stor grad dedikert til studieadministrative oppgaver. En del av disse oppgavene vil det være en forutsetning at andre deler av SA i større grad kan bistå med, slik at hovedfokus i denne stillingen kan handle om markedsføring. UiB Videre ønsker også å starte samarbeid med TRY gjennom UiBs avtale med dem.

Fokus på læringsdesign

Læringsdesign handler i stor grad om fleksibel didaktisk tilrettelegging av *studentaktive læringsformer*. For målrettede fleksible tilbud vil det være viktig at studentens arbeidssituasjon og selve studiet kombineres på best mulig måte. Forskning viser at praktiske erfaringer er vel så viktig som forskning og teori for best mulig læringsutbytte (Kvernbekk, 2003). Derfor er det avgjørende at studentens arbeidslivskontekst er en av faktorene i arbeidet med læringsdesign. Dette kan gi verdifull kunnskapsutvikling både til akademia og den enkelte bransje. Dette fokuset kan også danne et utgangspunkt for forskning på livslang læring.

Læringsdesigner og produksjonsteknisk kompetanse har et overordnet ansvar for pedagogisk og didaktisk tilrettelegging i utvikling av tilbudene i nært samarbeid med fagmiljøene. Funksjonene skal ha spisskompetanse på slik tilrettelegging, transformasjon av ordinære studier til fleksible tilbud og utvikling av nye tilbud. I disse funksjonene ligger også den digitale og produksjonsmessige kompetansen i tett samarbeid med Læringslaben.

Oppsøkende dialog både internt og eksternt

For at UiB Videre skal nå sine målsettinger er det avgjørende at den strategiske satsingen blir forankret hos UiBs ledelse og fakultetsledelsen. Det legges opp til oppstartsmøter med de enkelte fakultet høst 2020. Det må legges til rette for at fakultetene har konkrete forventninger til satsingen og rapporterer både framdrift og resultater på feltet. Når «styringsmeldingen» er på plass (vår 21) vil UiB Videre foreslå en revidert insentivmodell som sikrer at fagmiljøene i større grad kan iverksette utvikling og drifte nye tilbud med utgangspunkt i revidert egenbetalingsforskrift. UiB Videre vil jobbe aktivt for å minimere risiko for det enkelte fagmiljø i en utviklingsfase, ved å forankre de enkelte behov best mulig både hos arbeids- og næringsliv og ved interne fagmiljøer.

Dialogen med fagmiljøene skal gjennomføres strukturert etter faste prosedyre. Det vil være viktig å avtale med det enkelte fakultet på hvilket nivå denne dialogen bør og skal gjennomføres på (f.eks. institutt- eller fakultetsnivå). På kort sikt vil fokuset være å hurtig arbeide fram målrettede tilbud som kan fungere som reklame for øvrige fagmiljøer og eksternt.

Belønning- og insentivsystemer sorterer under det som kan kalles *prestasjonsledelse*. Dette handler om kontinuerlige prosesser som omhandler måling, evaluering og utvikling av individuelle og kollektive resultater og sikring av at disse samsvarer med strategiske mål (Kuvaas og Dysvik, 2016). Gjønnes og Tangenes (2014) peker på at formålet med insentivordninger bør blant annet være å motivere til ekstra innsats. Dagens insentivmodell bør gjennomgå slik at den best mulig understøtter økt aktivitet for livslang læring og motiverer til langsiktige planer. For egenbetalingsstudier bør insentivene til fagmiljøene stå i forhold til målgruppeorienterte behov i markedet og et verktøy for å oppnå målsettingene til både UiB og ekstern samarbeidspartner.

UiB Videre mener det blir etablert kontaktpunkter ved fagmiljøene som har et særlig ansvar for å koordinere virksomheten lokalt. Vi ønsker å se nærmere på prosessen med «frontløpere» i digitaliseringsprosessen i Covid19 situasjonen. Rådgiverne ved UiB Videre vil være ansvarlig for hver sine fagmiljø og ha ulike eksterne fokusområder.

Nygårdsgaten 5

Foreløpig vil UiB Videre lokaliseres samlet ved Media City Bergen.

Nygårdsgaten 5 vil gi en unik mulighet til å skape et framtidig møtested for executive utdanning. UiB Videre vil ta aktivt del i planlegging av 1.etg, slik at UiB på best mulig måte kan fasilitere gode møtepunkter, ikke bare når det gjelder etter- og videreutdanning, men mellom academia, næringsliv, alumni og eksisterende studenter i et livslangt perspektiv.

Randsoner

Det er mange prosjekter som kan kalles for randsoneprojekter, og UiB Videre vil framover identifisere slike for å ivareta god dialog og kommunikasjon. To satsinger er likevel avgjørende å allerede nå ha fokus på:

- *Desentralisert kompetanseutvikling for lærere (Dekomp)*
Dette prosjektet skal administreres av et nytt lektorsenter. Dette er naturlig siden dekomp-satsingen ikke primært handler om tradisjonell etter- og videreutdanning, men om utvikling på egen skole. Dekomp-satsingen kan likevel bidra til å synliggjøre behov for kompetanseheving som UiB Videre bør følge opp. Det er derfor viktig at UiB Videre følger Dekomp-satsingen tett og har hyppige møter med prosjektmedarbeidere.
- *Arbeidslivsrelevans*

DIKU har lyst ut midler for styrket arbeidslivsrelevans i høyere utdanning. Dette er ett av flere initiativ om økt samhandling med arbeidslivet. Arqus alliansen skal bidra til den strategiske utviklingen av UiB som institusjon. UiB Videre ønsker å delta i denne satsingen for å bidra til et helhetlig blikk som også inkluderer livslang læring.

Forslag:

1. Revidere handlingsplan for EVU slik at den står i forhold til både begrepsbruk og satsinger i Meld. St. 14 (2019-2020).
2. Foreslå revidert insentivmodell når styringsmeldingen foreligger vår 2021.
3. Konkretisere og iverksette arbeidsmodell for UiB Videre som beskrevet over
 - a. Utarbeide årlig inntektsbudsjett og økonomiske målsettinger for virksomheten i et femårs perspektiv
4. Styresak om livslang læring, oktober 2020.

Spørsmål til drøfting

- Hvordan opplever fagmiljøene at dagens insentiver for livslang læring (EVU) fungerer?
- Hvilke forventninger har fagmiljøene til et aktivt samarbeid med UiB Videre?
- Hvor er det mest hensiktsmessig at strukturerte dialoger om livslang læring foregår? (fakultetsnivå/instituttnivå/andre fora)

Saken legges fram for Utdanningsutvalget til drøfting

Vedlegg: Forslag til ny handlingsplan for livslang læring 2021-2025

Forslag til ny handlingsplan for livslang læring 2021-2025

Innledning

Universitetet i Bergen har i lys av Kompetansereformen (Meld. Nr. 19 (2019-2020)) et ansvar for at ingen skal gå ut på dato og å tilby fleksible utdanningstilbud i lys av målsettingene om livslang læring for å møte samfunnets behov.

Som del av Universitetet i Bergens målsetting om å skape fremragende forskningsbasert utdanning, skal innovasjon og utvikling av livslang læring prioriteres.

UiBs satsing på fleksible målgruppeorienterte studier inngår i den ordinære virksomheten ved UiB og skal inkluderes i de faste oppgavene ved alle fakultet og institutt.

Handlingsplan for livslang læring for 2021-2025 er forankret i UiBs overordnede strategi og erstatter Handlingsplan for etter- og videreutdanning ved UiB for perioden 2018-2022.

Visjon

- UiBs satsing på livslang læring er forskningsbasert, skal leveres med høy kvalitet og skal gjenspeile institusjonens faglige bredde og strategiske satsinger.
- UiBs satsing på livslang læring skal tilpasses samfunnets kompetansebehov.
- Satsingen på livslang læring styrker UiBs omdømme, det skal være attraktivt for fagmiljøer å engasjere seg i dette og UiB skal være en foretrukken samarbeidspart for arbeids- og næringsliv i regionen.

Hovedmål

- UiB har stor faglig bredde og skal tilby fleksibel utdanning på alle fakultet som en integrert del av fakultetenes undervisningsaktiviteter.
- UiB skal tilby tverrfaglige fleksible tilbud innen institusjonens satsingsområder og i klyngesamarbeidet.
- UiB skal være ledende på digitalisering av livslang læring.

Innsatsområde A: Livslang læring og nærings- og arbeidsliv

Innsatsområde B: Livslang læring og skolen

Innsatsområde C: Livslang læring og UiBs satsingsområder og kunnskapsklynger

Innsatsområde D: Livslang læring og digitalisering

Innsatsområdene er beskrevet i handlingsplanen med delmål, hovedaktiviteter, definisjon av ansvarlige enheter og tidsrom for aktiviteten. Tilhørende hvert innsatsområde utarbeides i tillegg egne detaljerte tiltaksplaner.

For å lykkes satsingen med fleksibel livslang læring ved UiB må alle nivåene i universitetsorganisasjonen ha et aktivt forhold til handlingsplanen. Fakultetene har et ansvar for livslang læring og økonomien på sitt eget fakultet. Fakultetene kan styrke bruken av handlingsplanen ved å innarbeide supplerende mål og tiltak i egne planer.

UiB Videre har et særlig ansvar for å aktivt drive frem utviklingen av livslang læring og fleksible studietilbud ved UiB i tett samarbeid med fakultetene og eksterne samarbeidspartnere. Enheten forvalter blant annet interne stimuleringsmidler, gir rådgivning og veiledning for fagmiljøene og tar konkrete initiativer til utvikling av nye studietilbud.

Innsatsområder for livslang læring ved UiB for perioden 2021-2025

A. INNSATSOMRÅDE: Livslang læring og arbeids- og næringsliv

Mål for planperioden er å utvikle flere fleksible tilbud i samarbeid med arbeids- og næringsliv og inngå langsiktige avtaler om dette.

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: UiB skal tilby forskningsbasert og relevante tilbud for arbeids- og næringsliv og kunne møte arbeidslivets behov for kompetanseheving.	Arbeidslivet er i endring og det er et særlig behov for oppdatering og ny kompetanse. Satsingen på livslang læring skal utvikles i samsvar med arbeidslivets behov innen de fagområder UiB kan tilby. UiB Videre skal innhente informasjon om de faktiske kompetansebehovene, særlig i regionen. UiB Videre skal berede grunnen for gode møter med arbeids- og næringsliv sammen med aktuelle fagmiljøer ved UiB.	Fakulteter, UiB Videre	2021-2025
		UiB sentralt, UiB Videre, Fakulteter	2021-2025
		UiB Sentralt, UiB Videre	2021-2025
Delmål 2: UiB skal øke samarbeidet med arbeidslivet og aktivt søke samarbeid og etablere faste oppdrag og langsiktige avtaler.	Det skal inngås forpliktende og langsiktig samarbeid med arbeidslivet og arbeidslivets organisasjoner. UiB skal styrke sin innsats på dette området for å kunne arbeide systematisk med å utvikle livslang læring.		
Delmål 3: UiB skal levere anbud på utlyste relevante oppdrag.	UiBs beredskap, kompetanse og ressurser for å kunne svare på anbud innen relevante fagområder skal styrkes.		

B. INNSATSOMRÅDE: Livslang læring og skolen

Mål for planperioden er å delta aktivt i nasjonale og regionale etter- og videreutdannings-satsinger for skolen.

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: UiB skal tilby relevante fleksible tilbud for å møte skolens kompetansebehov og delta aktivt i nasjonale program for lærere administrert av Utdanningsdirektoratet.	Kunnskapsdepartementet prioriterer behov for kompetanseheving for lærere. UiB deltar aktivt i følgende nasjonale program:	Fakulteter	2021-2025
		UiB Videre,	2021-2025
			2021-2025
Delmål 2: UiB skal ta et særlig ansvar for å tilby fleksible tilbud for skolene i vestlandsregionen.	Kompetanse for kvalitet.		

Delmål 3: UiB skal tilby fleksible studier rettet mot skolen også nasjonalt - på de fagområder dette etterspørres.

Desentralisert kompetanseutvikling i skolen.

UiB har sentrale samarbeidsavtaler med Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune.

Lektorutdanningen

UiB Videre vurderer hvilke arrangementer som kan understøtte lærernes behov.

Fleksible utdanningstilbud skal leveres på oppdrag etter forespørsel fra skoleeiere og andre i hele landet på de områder hvor UiB har særlig relevant kompetanse for målgruppen. Samtidig skal UiB Videre arbeide proaktivt for å synliggjøre UiBs kompetanse som oppdragsgiverne kan ha nytte av.

UiB Videre, fakulteter, Universitetsbiblioteket og Universitetsmuseet.

C. INNSATSOMRÅDE: Livslang læring og UiBs satsingsområder og kunnskapsklynger

Mål for planperioden er å utvikle nye EVU-tilbud innen satsingsområdene og i kunnskapsklyngene.

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: Det skal utvikles tilbud innen UiBs hovedsatsinger på de tre områdene marin forskning, globale samfunnsutfordringer, og klima og energiomstilling.	Tilbud for livslang læring skal utvikles med et nasjonalt og/eller internasjonalt marked som fokus. Det skal utvikles langtidsplaner for dette.	UiB sentralt, de deltagende fakulteter, styringsgruppene, UiB Videre	2021-2025 2021-2025
	Kurs og programmer skal utvikles i samarbeid med klyngepartnerne. Det skal utvikles langtidsplaner for dette.	UiB sentralt, de deltagende fakulteter, styringsgruppene, UiB Videre	
Delmål 2: Det skal utvikles tilbud innen UiBs kunnskapsklynger innen media, helse, marin, klima, energi og teknologi, og middelalder.			

D. INNSATSOMRÅDE: Livslang læring og digitalisering

Mål for planperioden er at fleksible studier skal være helt eller delvis digitalisert

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsrom
Delmål 1: Det skal stimuleres til utvikling av nettbaserte fleksible tilbud.	Fagmiljøene skal tilbys assistanse til utvikling av fleksible nettbaserte tilbud. UiB Videre sine læringsdesignere skal samarbeide aktivt med fagmiljøene om dette.	UiB Videre, Læringslab, fakulteter	2021-2025
		UiB Videre, Læringslab, fakulteter	2021-2025
		UiB Videre, Læringslab, fakulteter	2021-2025
		UiB Videre, Læringslab, fakulteter	2021-2025
	Fagmiljøene skal tilbys rådgivning, utviklingsmidler og assistanse til digitalisering av alle studietilbud via UiB Videre sin produksjonskompetanse i samarbeid med Læringslaben.		
	Fagmiljøene skal selv settes i stand til å lage nettkurs gjennom opplæring og tilgang til teknisk utstyr.		
	Gjennom avtalen med Future Learn skal det utvikles nye MOOCs der dette er formålstjenelig. Det skal utvikles planer for hvilke fagområder ved UiB som skal tilby slike kurs.		

Sak 33/20 Ex-phil

Drøftingssak

Saksdokument fra Studieavdelingen

Ephortenr.: 2019/26363

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Studieavdelingen

Møte: 3. september 2020

Bakgrunn

I møtet i Utdanningsutvalet 5.9.2019 vart det under sak 35/19, "Kvalitetsarbeid og utdanningsledelse", tatt opp aktuelle spørsmål knytt til ex.phil. og ex.fac. I møtet vart særleg formål, innhald og organisering drøfta i lys av endringar i plassering. Eit aktuelt spørsmål var kva har det å seie for formål, innhald, organisering og økonomi når ex.phil. ved enkelte fakultet blir flytta til seinare i studieløpet.

På bakgrunn av dette anbefalte Utdanningsutvalet å opprette ei arbeidsgruppe som skulle drøfte dette vidare. Mandat for arbeidsgruppa var "å kartlegge dagens praksis for ex.phil. med fokus på formål og plassering i studieløpet og drøfte løysningar når det gjelder fremtidig plassering".

Arbeidsgruppa har vore satt saman av:

- Utdanningsdekan Svein Ivar Angell, HF
- Utdanningsdekan Magne Strandberg, JU
- Utdanningsdekan Harald Walderhaug, MN
- Instituttleiar Steinar Bøyum, Institutt for filosofi og førstesemesterstudier, HF.
- Student Emma Bø
- Student Stian Torset
- Rådgjevar Iren Igesund, Studieavdelinga

Steinar Bøyum har fungert som leiar for arbeidsgruppa. Iren Igesund har vore sekretær for arbeidet. Arbeidsgruppa har hatt seks møter: 21.1., 18.2., 5.3., 14.4., 6.5. og 10.6. Etter koronasituasjonen oppstod har møta vore arrangert digitalt. Det har vore to gjesteinnlegg: Vibeke Tellmann, leiar for ex.phil.-utvalet, gav ei orientering om dagens ex.phil., og Steinar Thunestvedt, administrasjonssjef på Institutt for filosofi og førstesemesterstudier, gav ei innføring i økonomimodellen på ex.phil.

Rapport frå arbeidsgruppa

Arbeidsgruppa, og denne rapporten, har konsentrert seg om kva følgjer endring av plassering har for ex.phil. Den heilt grunnleggjande organiseringa av ex.phil., er difor ikkje blitt drøfta, men det blir til dømes tatt det for gitt at ansvaret for ex.phil. ligg på FoF og HF, som ei fellesoppgåve som blir utført for UiB som heilskap. Flyttinga kan likevel reise spørsmål om UiB sentralt bør gå sterkare inn i styringa av ex.phil., til dømes med å fastsette krav om når i studieløpet ex.phil. skal liggje.

Drøftinga i arbeidsgruppa viser at det er ei viss usemje om kvar ex.phil. bør ligge i studieløpet. Det fleire som meiner det er best at ex.phil. kjem seint i bachelorgraden, primært fordi ein trur at meir modne studentar vil ha større utbyte av emnet då, fordi dei då lettare ser

relevansen av det. Men det er også enkelte som helst ser at ex.phil. er plassert i første semester, sidan ex.phil. tradisjonelt har hatt, og bør ha, ein viktig innføringsfunksjon. Samtidig er det svært lite sannsynleg at ein av omsyn til ex.phil. skulle reversere dei omfattande endringane som allereie er gjort ved PS, MN og JU, sidan flyttinga av ex.phil. på desse fakulteta er vevd inn i ein omfattande revisjon av studieprogramma som heilskap. Ut i frå dette er det vanskeleg å sjå noko alternativ til at plassering i studieløpet framleis må vere opp til fakulteta, i samråd med FoF som har emneansvaret for ex.phil.

Saka blir lagt fram for Utdanningsutvalet til drøfting.

Vedlegg: Rapport frå arbeidsgruppa for examen philosophicum

Sak 34/20 Studentrekruttering

Orienteringssak

Saksdokument fra Kommunikasjonsavdelingen
Ephortenr.:

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg

Fra: Kommunikasjonsavdelingen

Møte: 3. september 2020

Bakgrunn

I sak 15/20 ble planene for studentrekruttering og styrking av omdømme presentert.

Universitetet i Bergen sin strategi «Kunnskap som former samfunnet» slår fast at vi «skal samle de beste forskere og studenter. Universitetet skal være et møtepunkt for forskning, utdanning og formidling av høy internasjonal kvalitet.» Til tross for at UiB holder et faglig høyt nivå, får vi ikke anerkjennelse for dette i befolkningen. I en undersøkelse Ipsos har laget for UiB går det frem at bare 50 prosent av respondentene i aldersgruppen 18-25 har kjennskap til UiB.¹ I en beslutningsprosess er kjennskap til valgalternativet helt grunnleggende, og er en forutsetning for at personen senere skal ønske å lære mer om alternativet, og kanskje ta valget. Det å øke graden av kjennskap til UiB er derfor avgjørende for at UiB skal bli et mer hyppig valg, enten det gjelder studenter, ansatte eller samarbeidspartnere.

Dette er bakgrunnen for hvorfor UiB har økt satsingen på studentrekruttering og omdømme. På kort sikt har målet vært å øke kjennskapen blant potensielle studenter. På lengre sikt er målet å bli det foretrukket universitet for alle målgrupper som er viktige for UiB.

UiB inngikk i januar en rammeavtale med det anerkjente reklamebyrået Try. Senere har vi også inngått avtale med IPSOS for å kunne gjennomføre profil- og omdømmeundersøkelser og uavhengige effektmålinger av kampanjene vi gjennomfører.

Try utviklet i vinter kommunikasjonskonseptet «Verden trenger tankene dine». Dette konseptet er en inviterende måte å kommunisere strategien vår, «Kunnskap som former samfunnet». UiB skal bruke denne måten å snakke på i mange ulike sammenhenger i de kommende årene, blant annet i studentrekrutteringskampanjer.

Kampanjen

UiBs fagområder har stor kommunikasjonskraft. Å snakke om hva man kan skape med matematikk eller hvordan politikk påvirker samfunnet, er mer spennende enn å snakke om universitetet på et generelt plan. Noe av det som kjennetegner UiB, er at vi er et breddeuniversitet. Målet har derfor vært å vise relevansen til mange av utdanningene vi tilbyr, og være til stede i aktuelle samfunnsspørsmål. Annonsene i rekrutteringskampanjen var i hovedsak utformet som korte animerte filmer med en faglig påstand, etterfulgt av et budskap om at noe eller noen «trenger tankene dine».

¹ 1091 intervjuer med menn og kvinner mellom 18 og 25 år. Gjennomført desember 2019 på oppdrag for UiB.

Figur 1 Skjermdumper fra en av kampanjevideoene som har blitt brukt i sosiale medium

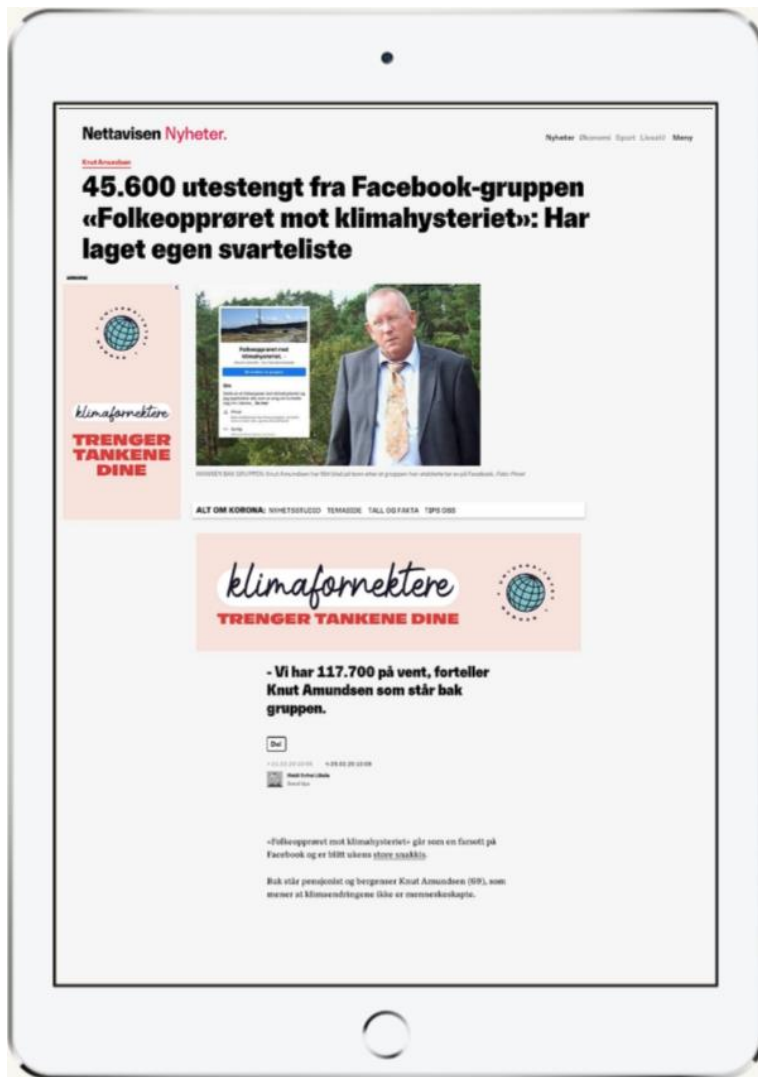
Til tross for at kampanjen viste frem bredden til UiB, var det ikke en kampanje for enkeltstudium. Annonsene var utviklet for å skape oppmerksomhet rundt hele UiB, og ble ikke målrettet mot et publikum som ville kunne være interessert i bare det studiet. En UiB-annonse eksemplifisert med fagområdet kunst, vil kunne bidra til flere søkere innen psykologi, fordi den sørger for at UiB er på radaren til en psykologiinteressert søker.

Hovedmålgruppen for kampanjen var personer i Norge mellom 18 og 28 år. Etter hver utvidet vi kampanjen slik at vi nådde større deler av befolkningen. På den måten økte vi synligheten til UiB ovenfor andre viktige interessenter, som foreldre, arbeidsgivere og lærere.

UiB lanserte rekrutteringskampanjen fredag 13. mars, samme dag som Norge stengte ned på grunn av covid-19. Kampanjen ble derfor utelukkende gjennomført i digitale kanaler som Snapchat, Facebook, Instagram, google-søk og nettaviser. Den ble avsluttet ved søknadsfristen 15. april. Da hadde UiB-annonsene blitt vist 28 millioner ganger.

På Facebook og Instagram hadde vi en målgruppe på 730.000 personer, og vi nådde 95 prosent av disse. Hver person fikk i gjennomsnitt se annonser for UiB syv ganger. På Snapchat ble annonsene våre vist 10,1 millioner ganger, til en målgruppe på 454.000 personer. Hver person ble i gjennomsnitt eksponert for annonsene 22 ganger.

Mange av annonsene i nettavisene var knyttet til temaet i artikkelen. Det vil for eksempel si at vi hadde annonser om samfunnsøkonomi på artikler om børsen, eller for klimastudier på artikler om klimaforneking. Til sammen har annonser for UiB blitt vist i underkant av 8 millioner ganger i nettavisene.

Figur 2 Eksempel på kontekstuell annonse i nettavis

Effekt

Søkertallene til UiBs studier var i 2020 høyere enn noen gang før. I Samordna opptak, hvor de fleste grunnstudiene hører hjemme, økte vi med 12 prosent, noe som er langt mer enn den nasjonale økningen på 9 prosent. UiB hadde i år 11660 søkere i dette opptaket.

På de toårige masterstudiene hadde UiB i 2020 3997 søkere, en økning på 20 prosent sammenlignet med 2019.

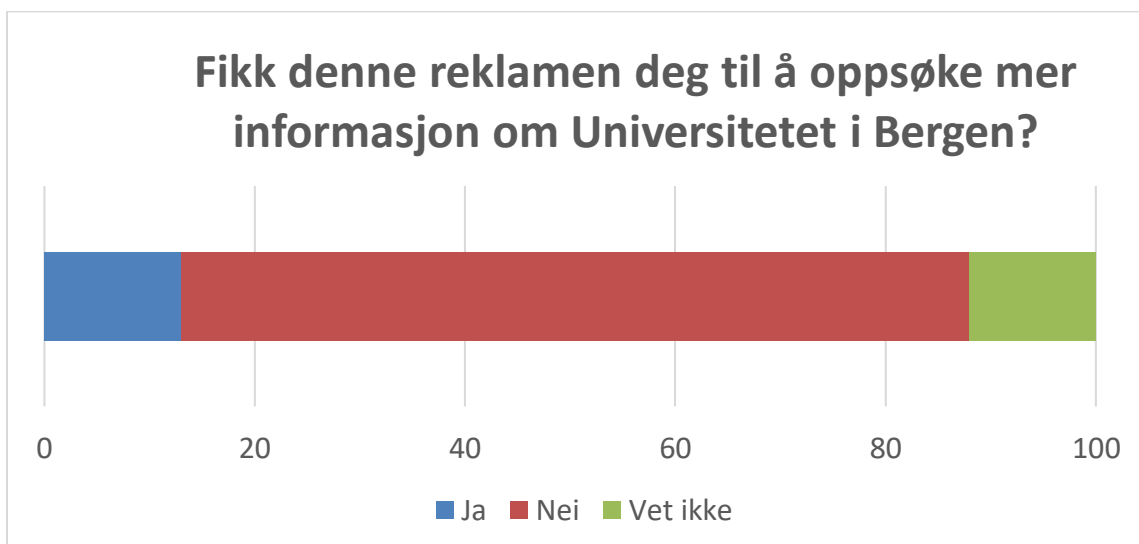
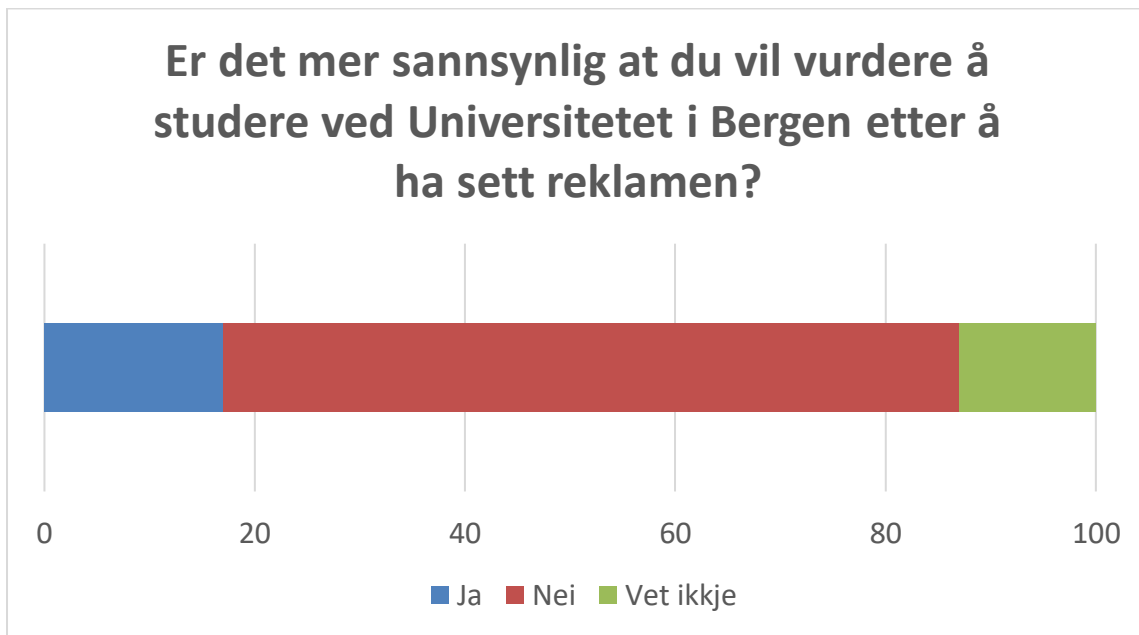
Alle fakultet økte antall søkere, men det var ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet at økningen var størst.

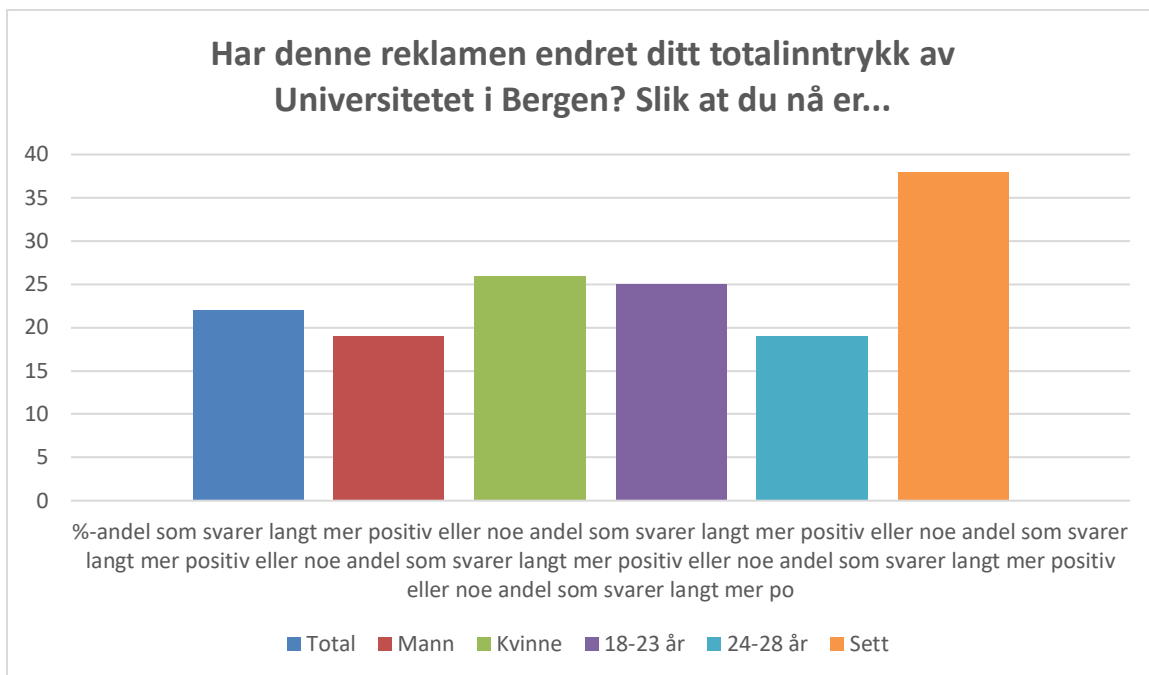
Ipsos gjorde i april en effektmåling av reklamekampanjen.²

- Den viser at 22 prosent av respondentene oppgir at reklamen har gitt et mer positivt inntrykk av UiB.
- 13 prosent oppgir at reklamen fikk de til å oppsøke mer informasjon.
- 17 prosent sier at det er mer sannsynlig at de vil vurdere UiB etter å ha sett reklamen.

² 1093 intervjuer med menn og kvinner mellom 18-28 år, alle fylker. Har gjennomført grunnskole. Gjennomført april 2020 på oppdrag fra UiB. Representerer en befolkning på 691 000 personer.

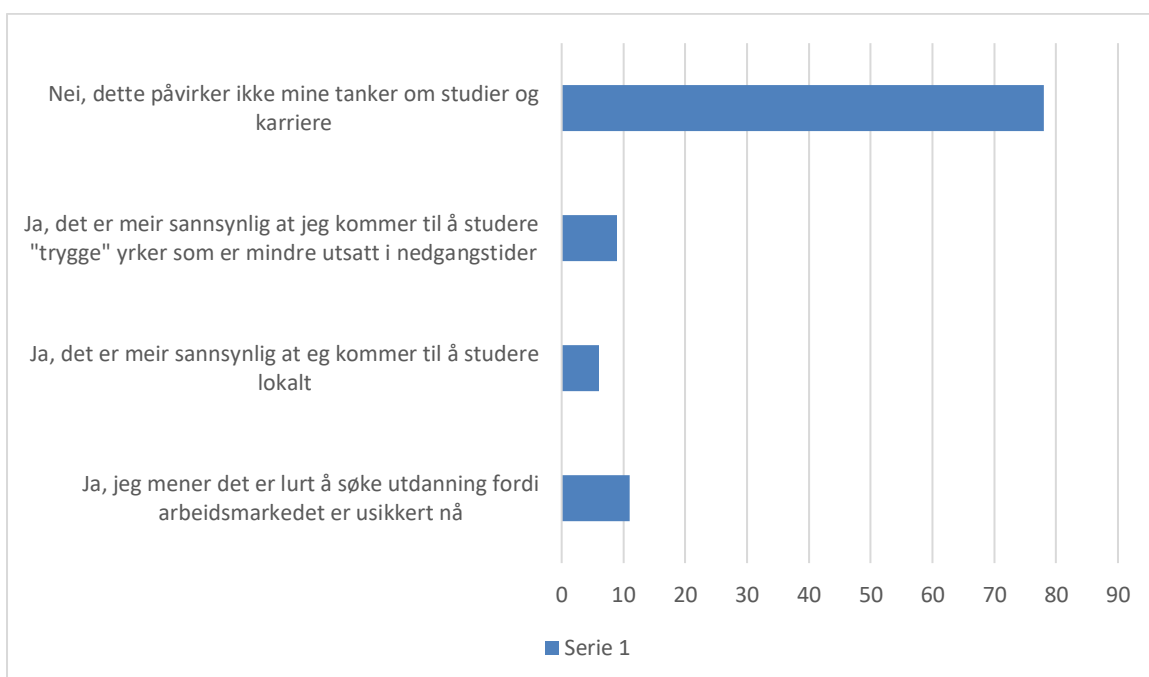
- 77 prosent av de som har sett reklamen synes det er tydelig at UiB er avsender.

Reklamen har gitt UiB stor oppmerksomhet. Langt flere har fått et mer positivt syn på UiB, samtidig som den har fått flere til å søke opp mer informasjon, noe som viser at interessen for studiene våre er tent. For søkerne har det tradisjonelt vært vanskelig å skille universitetene fra hverandre. Derfor er det svært gledelig at 3 av 4 oppgir at UiB er en tydelig avsender av denne kampanjen.

Årets søkertall må også sees i lys av covid-19. I den mest intense søknadsperioden var Norge nedstengt, og de økonomiske fremtidsutsiktene dystre. 22 prosent av respondentene oppgir at pandemien har påvirket studievalget på en eller annen måte. Blant annet oppga 11 prosent at de mente det er lurt å søke utdanning siden arbeidsmarkedet er usikkert. 6 prosent sier det er mer sannsynlig at de vil søke seg til studier lokalt.

Veien videre

Proessen med å velge et studium er for mange ikke konsentrert til den siste tiden fram mot søknadsfristen. Noen bruker flere år på valget.

For UiB har det verdi om de potensielle studentene bruker tid på prosessen. Lengre prosesser kan gi mer veloverveide studievalg, som i andre ender kan være med å bedre gjennomføring på studiene. UiB jobber derfor for å trigge elevenes interesse for studievalg tidligere i skoleløpet.

UiB skal være med tilstede med annonser året rundt slik at vi øker sannsynligheten for at UiB blir et alternativ for potensielle studenter uansett når de skulle fatte interesse for studievalg. For eksempel har vi annonsert gjennom sommeren. Og i forbindelse med studiestarten ble det også kjørt en omfattende kampanje, der vi anerkjenner valgprosessen de nye studentene har vært gjennom, og takket for å ha valgt UiB.

Oppsummering

Søkertall påvirkes av svært mange faktorer. Av Ipsos sin undersøkelse vet vi at covid-19 påvirket, og vi vet at reklamekampanjen har hatt effekt.

Reklamekampanjen er starten på en offensiv satsing på å bedre omdømmet til Universitetet i Bergen. Det kortsiktige målet er å øke antallet søkere. Ipsos bekrefter at vi har lykket med det.

Det langsiktige målet er at UiB skal bli det foretrukne universitetet for alle våre interessenter. Omdømme styrkes ikke alene gjennom en rekrutteringskampanje. UiBs tilnærming vil være å ha jevn tilstedeværelse gjennom hele året i kanaler som er relevante for de ulike målgruppene. Vi bruker både reklame og gjennomfører andre oppmerksomhetsskapende aktiviteter som på sikt skal sørge for at både søkere og andre målgrupper får UiB høyere på radaren i fremtiden.

Sak 36/20 Studentmobilitet

Orienteringssak
Saksdokument fra Internasjonalt senter
Ephortenr.: 20/7036

Notat

Til: Universitetets utdanningsutvalg
Fra: Studieavdelingen/Internasjonalt senter
Møte: 3. september 2020

Studentmobilitet og koronasituasjonen, høst 2020:

Hausten 2020

I midten av mai avgjorde UiB at det ikkje skal leggst til rette for utveksling *utanfor* Europa hausten 2020. Dette var basert på den internasjonale situasjonen og UD's reiseråd. Fleire av UiB's utanlandske avtalepartnarar hadde då fortløpande meldt frå om at dei ikkje ville ta imot internasjonale studentar til hausten grunna den usikre situasjonen. Ei rekke land hadde også stengt grensene, noko som gjorde det vanskeleg å få handsama studentane sine visumsøknadar i tide til avreise.

Der det er mogleg innanfor studieprogrammet sine rammer, arbeider UiB for å flytte planlagde utvekslingsopphald utanfor Europa til våren 2021. For ein del studentar har dette vist seg vanskeleg å få til. Rundt 40 studentar som søkte utveksling utanfor Europa, har gitt tilbakemelding om at dei ønsker å flytte opphaldet frå haust til vår.

Når det gjeld utveksling *innanfor* Europa, kommuniserte UiB til sine utreisande studentar i slutten av mai at ein anbefalte alle å ha ein hovudplan om å studere ved UiB til hausten, men at dei som hadde høve til det kunne halde på sin søknad om utveksling, for så å vurdere om utvekslingsopphaldet kunne gjennomførast i tråd med nye reiseråd som måtte kome. Dette var også avhengig av at dei enkelte lærestadane fortsatt tek imot utvekslingsstudentar, og at innreise er mogleg. Mange studentar responderte positivt på dette, og ønska å halde på sin søknad. Talet på utreisande studentar frå UiB hausten 2020 er per 20. august 80. Desse reiser ut gjennom Erasmus+, Nordplus og bilaterale avtalar til lærestadar i 17 land.

For inn-mobilitet vart tilsvarande avgjerder tekne som for ut-mobilitet. UiB kansellerte innveksling frå land *utanfor* Europa, men ønska å legge til rette for at dei som hadde høve til det *innanfor* Europa kunne få kome hit (avhengig av justering av innreiseforbodet til Norge, heimeuniversitetets avgjerder, og ikkje minst det enkelte land sine reiseråd til sine borgarar). I slutten av juni annonserte regjeringa at studentar kunne få innreise til Noreg frå 1. juli. UiB har samarbeidd med Sammen for å sikre bustad til dei som hadde høve til å kome på innveksling. Om lag 400 innvekslingsstudentar kom til UiB i august, frå lærestader i til saman 23 europeiske land. Det internasjonale studentmottaket som vanlegvis vert halde i Grieghallen, vart i år av smittevernomsyn erstatta av ein digital velkomstseremoni i Universitetsaulaen og fakultetsvise fysiske møte.

Våren 2021

Når det gjeld ut-mobilitet i vårsemesteret, er UiB's frist i Søknadsweb 1. september. UiB planlegg i utgangspunktet som normalt for våren 2021, og lyser ut avtalar både i og utanfor

Europa, men presiserer overfor søkarane at det finst ein del atterhald. Mange deler av verda er hardt ramma av koronautbrotet, og situasjonen er i stadig endring. Per i dag har fleire land innreiserestriksjonar, og det er ikkje mogleg å søke om studentvisum. Vidare vert det kontinuerleg gjort vurderingar ved våre partneruniversitet om i kva grad dei skal legge til rette for å ta imot utvekslingsstudentar i vårsemesteret eller ikkje. Vår erfaring er også at det ikkje alltid er lett å finne oppdatert informasjon om kva som er gjeldande i alle land og ved alle lærestader.

Alt dette bidreg til at det i dag er vanskeleg å seie kvar ein faktisk kan reise til våren, og kvar dette viser seg å vere umogleg å gjennomføre. Likevel antek ein at det vil vere ein større sjanse for å kunne utveksle til eit land i Europa enn utanfor Europa. UiB vil difor legge til rette for at studentar kan få søke seg til lærestader både innanfor og utanfor Europa, og at situasjonen nærare avreise vil avgjere kva som vert vald.

Auka volum på utveksling: forbetring og standardisering av studieadministrative tenester og forventa utveksling:

Før utbrotet av koronaviruset var ein godt i gang med diverse prosjekt for forenkling av studieadministrative prosesser kring studentmobilitet.

Inn-mobilitet

For innveksling innførte ein frå opptaket våren 2020 ei forenkling for studentar som inneber at ein ikkje lenger skal søke på *opne* emne i Søknadsweb (ein søker berre på *lukka* emne). Opne emne registrerer studentane seg på når Studentweb opnar litt seinare i prosessen. Dette inneber også ei forenkling for sakshandsamarar, som slepp å handsame søknad om emne som er opne. SA oppmoda fagmiljøa til å opne alle emne som ikkje har *krav* til førehandskunnskapar og som ikkje har plassavgrensing. Emne med *anbefalte* førehandskunnskapar og utan plassavgrensing bør også vere opne, og altså ikkje naudsynt å søke på.

Vidare har ein lagt til rette for å robotisere delar av sakshandsaminga av søknadar om innveksling. Nokre funksjonar vart testa ut i førre opptak, og ein vil prøve ut fleire i neste runde.

Ut-mobilitet – forventa utveksling

Når det gjeld ut-mobilitet, ligg noko av forenklinga i tiltaka som er naudsynte for å implementere forventa utveksling. I januar 2020 vart ei bestilling sendt ut til fagmiljøa (19/25033), der tiltaka vert skildra:

- Studieplanar:
 - Rydde plass i studieprogrammet til utveksling (mobilitetsvindu), slik at alle studieprogram sikrer at dei lever opp til krava i Studietilsynsforskrifta.
 - Framheve utveksling som del av studieplanen
- Kvalitetssikre utvekslingsavtalane
- Forenkle søknadsprosessen, mellom anna søknad om førehandsgodkjenning
- Tilby alternativ til dei som vel å vere heime, slik at alle vert sikra internasjonal erfaring i den eine eller andre forma
- Lage informasjonsplan for studentane

Tiltaka skildra over må vere ferdigstilt ved utgangen av 2020 for at studieprogramma som vert utlyst i Samordna opptak våren 2021 har forventa utveksling som en integrert del av løpet. Under følger løypemeldingar frå nokre av fakulteta når det gjeld implementering av tiltaka.

- **Det juridiske fakultet** melder om at det er sett av plass til utveksling i eitt eller to semester i både det femårige og det toårige masterprogrammet i rettsvitenskap. Allereie i dag kjem det tydeleg fram at utveksling er mogleg, men ein vil sjå på ei omformulering til at det er ein *forventa* aktivitet. Fakultetet har ei stor avtaleportefølje med mange lokale bilaterale avtalar, og ein har hatt kontinuerleg fokus på kvalitetssikring av desse dei siste åra. Når det gjeld forenkling av søknadsprosessen, har fakultetet i løpet av dei siste to åra forenkla sakshandsaminga av førehandsgodkjenninga, og også gjort den meir føreseieleg for studentane ved at ein har oversikter over emne som allereie er førehandsgodkjende ved dei mest brukte utvekslingsdestinasjonane.

Dei studentane som ikkje reiser på utveksling, må velje minst eitt spesialemne som vert undervist på engelsk – noko som gjer at dei går på førelesing med internasjonale utvekslingsstudentar. I ny studieordning, som gradvis vert implementert frå hausten 2021, vil studentar som ikkje vel å reisa på utveksling i vårsemesteret på 3. studieår måtta ta eit emne i komparativ rett og rettshistorie der deler av undervisninga, og deler av dei obligatoriske oppgåvene i emnet, skjer saman med internasjonale utvekslingsstudentar. Emnet skal leggst opp på ein måte som gjer at det blir kravd samhandling og samarbeid mellom internasjonale og norske studentar. I tillegg vil det framleis vere tilbod om engelskspråklege valemne der storparten av studentane er internasjonale utvekslingsstudentar.

- I tilbakemeldinga frå **Det medisinske fakultet** heiter det mellom anna at studieprogramma for grunnutdanningane odontologi, tannpleie, ernæring, farmasi og medisin så å seie berre har obligatoriske emne i studieplanen. Dette gjev nokre utfordringar med tanke på å finne avtalar der emna ute kan godkjennast inn i studieplanen. Det er også krav til klinisk praksis eller lab i ein del av emna, der utfordringa er å få tilsvarande omfang ute.

Avtalane ved fakultetet er førehandsgodkjende avtalar med emnepakkar studentane kan ta ute, men ein skulle gjerne hatt fleire avtalar i engelskspråklege land. På medisin og ernæring har ein eitt semester (medisin) og ein del emne (ernæring) med undervisning på engelsk. Dei som ikkje reiser ut får difor noko internasjonalisering gjennom desse emna, både fordi undervisninga er på engelsk, men også fordi dei tek emna saman med dei innreisande studentane.

- **Fakultet for kunst, musikk og design** skriv at det spesielt innan kunst og design er stor interesse for å reise på utveksling, og at ein har eit relativt stort utval avtalar. Gjennomgang av avtaleporteføljen har vore oppe som sak i programstyra, men korona-pandemien har sett arbeidet på vent. Det skal takast opp att på neste programstyremøte. Ei utfordring både for kunst og design er den faglege forankringa av avtalar, ettersom ein stor del av staben er tilsett på åremål, og mange utvekslingsavtalar er initiert gjennom personleg kontakt mellom fagleg tilsette og dei aktuelle lærestadane. Når dei tilsette sluttar ved KMD, mister ein ofte den faglege

tilknytninga. Dette kan moglegvis løysast ved at dei enkelte fagområda har ein større eigarskap til avtalane.

Utøvande musikk har om lag 45 aktive avtalar, men nokre av dei har det ikkje vore aktivitet på. Det er håp om at ein får auke i mobilitet med kvalitetssikra avtalar og betre promotering av utveksling. Programstyret har hatt gjennomgang av avtalar på agendaen, og ein ventar på tilbakemelding om kva avtalar som skal prioriterast. For studieprogrammet i musikkvitenskap finst det åtte tilrettelagde avtalar, som til no ikkje har hatt stor aktivitet. Programstyret ønsker å behalde alle avtalane, og ein vil legge ned ein større innsats for å auke mobiliteten, mellom anna gjennom aktiv promotering av studentutveksling. Musikkterapi har per i dag ingen tilrettelagde avtalar, men det er høve til å reise på utveksling i eitt semester i 3. studieår, og ein nyttar då stort sett UiBs sentrale avtalar. Studieprogrammet har ytra ønske om tilrettelagde avtalar, men det er ei utfordring så lenge programmet ikkje tilbyr undervisning på engelsk.

KMD framhevar ekspressmobilitet med støtte frå Nordplus som eit godt alternativ, og spesielt aktuelt for studentar innan kunst og design. Kursa varer stort sett i 1-2 veker og mobiliteten går begge vegar. Utover dette er KMD prega av eit internasjonalt miljø, med ein stor del tilsette og studentar frå heile verda. Ved studiestart 2020 var om lag 45 nasjonalitetar representert blant programstudentane.

- Ved **Det samfunnsvitenskaplege fakultet** har ein klare ambisjonar om å auke andelen studentar som reiser på utveksling, og har i løpet av hausten 2019 og våren 2020 starta opp eit samarbeid med institutta for å få auka fokus på utveksling. Våren 2020 sette ein i gang eit Design Thinking-prosjekt med mål om å rekruttere fleire utvekslingsstudentar. Vidareutvikling av prototypene frå prosjektet (preferansesortering av utvekslingsinstitusjonar, videoretting for planlegging av utveksling og utvida program for internasjonal veke) vart lagt litt til side i samband med koronabrotet, men vil startast opp att hausten 2020.

Dei aller fleste studieprogramma ved fakultetet har rydda plass til utveksling og framheva dette som ein del av studieplanen. Dette gjeld også for planlagde nye studieprogram. Enkelte masterprogram kan av faglege grunnar ikkje tilrettelegge for utveksling. Når det gjeld kvalitetssikring av avtalar, har alle fagmiljø gått gjennom eigne lokale avtalar, der ein har lagt vekt på å sikre fagleg forankring, kvalitet og relevans i avtalane. Forenkling av søknadsprosessen er representert ved at studentar som reiser til Europa frå dette fakultetet ikkje lenger fyller ut søknad om førehandsgodkjenning av emne. Denne er erstatta med Erasmus Online Learning Agreement, som studentane uansett må fylle ut.

Til slutt skriv fakultetet litt om alternativ til studentar som vel å bli heime. Fagmiljøa tilbyr allereie i dag enkeltemne der fagleg utbyte i form av internasjonalisering er ein sentral komponent, t.d. engelskspråklege emne der ein gjennom undervisninga legg opp til integrering av norske og internasjonale studentar. Fakultetet uttrykker likevel skepsis til å pålegge studentane bestemte emne eller aktivitetar som kompensasjon for utveksling. Vidare meiner ein at ein burde få utteljing for mindre tidkrevjande aktivitetar som sommarskular, kortare utvekslingsopphald og ev. digital utveksling.

Utvikling av nye utvekslingsamarbeid gjennom strategiske partnerskap

Eitt av punkta som er skildra i punktlista lenger oppe er kvalitetssikring av utvekslingsavtaler, noko som er eit viktig grunnlag for forenkling av de studieadministrative prosessane for både ut og inn-mobilitet. Kjenner ein avtalepartner godt (kjenner emnetilbodet, undervisningsspråket, har hatt aktivitet på avtalen dei siste åra, osv.), kan ein løyse opp i byråkratiet kring søknad om førehandsgodkjenning for utreisande studentar på frie studiepoeng, og på vurderinga av innreisande kandidatar frå same lærestad som ønsker å ta opne emne ved UiB.

Avtalar som er godt forankra i fagmiljøet er særst viktig for studentar som ikkje kan reise ut på frie studiepoeng. I mange studieprogram er studentane avhengige av å ta spesialiseringsemne, og gjerne emne som er praktisk innretta (lab, klinikk, etc.) på utveksling, og då er det naudsynt med avtalar som sikrar tilgang til desse emna. Slike avtalar må vere tovegs, slik at også studentar frå lærestaden i utlandet kan få ta tilsvarande emne ved UiB.

Utarbeiding av utvekslingsavtalar i denne type studieprogram kan tenkast å skje gjennom eit strategisk partnerskap, finansiert av Erasmus+. Strategiske partnerskap er ei utlysing i Erasmus+-programmet, der utdanningsinstitusjonar kan samarbeide om å nå målet om auka internasjonalisering og mobilitet. I dagens program vert inntil 450 000 euro tilbode til desse prosjekta, der minst tre institusjonar samarbeider. Hovudmålet i prosjekta er ikkje å finansiere mobiliteten direkte, men å bruke midlane til å etablere strukturar og modellar som er varige, også utover prosjektperioden, og som kan ha potensial for overføring.

Gjennom Arqus-alliansen har UiB allereie eit tett og forpliktande samarbeid med seks andre universitet (Granada, Graz, Leipzig, Lyon, Padova og Vilnius), og det kan vere særleg aktuelt å samarbeide i prosjekt med to eller fleire av desse partnerane, t.d. for å etablere utvekslingsavtalar for studieprogram der studentane må ta spesialiseringsemne eller lab på utveksling.

Frå og med 2021 startar ein ny programperiode for Erasmus+. Det vil vere nokre endringar når det gjeld prosjektformer, namn og finansieringsmodell, men det vil vere mogleg å søke støtte til eit slikt prosjekt våren 2021. Utlysinga vert truleg noko forseinka (normalt mars) på grunn av forseinka budsjettforhandlingar i EU. Når det gjeld finansieringsmodell og administrasjon, forventar ein forenkling og auka fleksibilitet.

Prosjektfinansiering har fordelar utover det reint økonomiske, ettersom det forpliktar partnerane om i samarbeid å nå målet i prosjektet og at ein avklarar mål og forventningar på søknadstidspunktet. Ein annan fordel ved prosjekta er at spreiding av resultat og erfaringsdeling er sentralt, slik at arbeidet i eit prosjekt kan få ringverknader også på andre fagmiljø. På den andre sida bind det opp ressursar både i førebuingar av søknad og implementering, sjølv om finansiering gjev støtte til arbeidsinnsats.

Drøftingsspørsmål:

Kva skal til for å få meir volum på utveksling utover det som ligg i «forventa utveksling»? Trengs det bidrag frå sentralt hald, eller er studieplanarbeidet som føregår no tilstrekkeleg for å få opp omfanget?

Korleis kan vi mobilisere fagmiljø til å søke på midlar til strategiske partnerskap frå Erasmus+ for å inngå samarbeid med universitet som er meir gjensidig forpliktande? Kan dette vere ein måte å få opp volumet på utveksling innan studieprogram der studentar må ta spesialiseringsemne eller praktisk retta emne ute?